

ข่าวจาก หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ
ฉบับวันจันทร์ที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ.2566

คอลัมน์ หน้ามองฟ้า เท้าหยั่งดิน : นาเปียก-สลับแห้ง แกล้งข้าว

งานสัมมนาเครือข่าย THAICID ประจำปี 2566 จัดเสวนาวิชาการ “อนาคตชาวบ้านกับการทำนาแบบใช้น้ำน้อย Chapter 4” เพื่อขยายผลการทำนาแบบ “เปียก-สลับแห้ง แกล้งข้าว” ให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น การทำนาแบบนี้ไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้น กรมชลประทานได้มีการศึกษาวิจัยมาตั้งแต่ปี 2555 แต่การขยายผลยังไม่แพร่หลายเป็นวงกว้าง เพราะโอกาสยังไม่เหมาะสม แต่ปัจจุบันปรากฏการณ์เอลนีโญที่จะเกิดยาวไปจนถึงปีหน้า ฝนตกน้อย การเก็บกักน้ำของเขื่อนจะต่ำกว่าเป้าหมาย กระทบต่อการทำนาปรางในฤดูกลาง 2566/67 และกระแสความต้องการลดก๊าซที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ถูกนำมาเป็นเงื่อนไขในการซื้อขายสินค้า สถานการณ์น่าจะเหมาะสมที่สุด เพราะการทำนาเปียก-สลับแห้งฯ สามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

กิจกรรม		แปลงปกติ	แปลง แกล้งข้าว	ผลต่าง
การใช้น้ำ	ลบ.ม./ไร่	1,520.27	1,172.46	-347.81 (22.88%)
เมล็ดพันธุ์	กก./ไร่	15.00	5.00	-10.00 (66.67%)
ปุ๋ย	กก./ไร่	125.00	75.00	-50.00 (40%)
สารกำจัดศัตรูพืช	ครั้ง	2.00	1.00	-1.00 (50%)
ผลผลิต	กก./ไร่	711.65	844.87	133.22 (18.72%)

การทำนาปกติจะใช้น้ำไร่ละ 1,500 ลบ.ม. แต่ทำนาเปียก-สลับแห้งฯ ใช้น้ำเพียง 1,100 ลบ.ม. ลดลง 22% นอกจากนี้การไม่เผาตอซัง ไม่เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ การใช้ปุ๋ยเคมีและสารกำจัดศัตรูพืชลดลง ช่วยลดก๊าซมีเทนในดินสามารถสร้างคาร์บอนเครดิตไว้ขายได้อีกด้วย

นอกจากนี้ยังลดการใช้เมล็ดพันธุ์ จากไร่ละ 15 กก. เหลือแค่ 5 กก. ลดการใช้ปุ๋ยเคมีจากไร่ละ 125 กก. เหลือ 75 กก. การฉีดยาฆ่าแมลงสารกำจัดศัตรูพืช 2 ครั้ง เหลือแค่ครั้งเดียว ในขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากไร่ละ 712 กก. เป็น 845 กก. บางรายสามารถเพิ่มผลผลิตได้ถึง 1,150 กก.

นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล รองอธิบดีกรมชลประทาน ให้ข้อมูลการทำนาเปียก-สลับแห้งฯ ทำได้ทั้งนาปีและนาปรัง แต่ที่เหมาะสมมากที่สุดคือการทำนาปรังในเขตชลประทาน ถ้านาปรังทั้งประเทศ 17 ล้านไร่ ทำนาเปียก-สลับแห้งฯ จะลดการใช้น้ำได้ถึง 5,902 ล้าน ลบ.ม. ลดการปล่อยก๊าซ CO2 ได้กว่า 714 ล้านกิโลกรัมคาร์บอน นำมาทำนาปรังเฉพาะในพื้นที่ลุ่มเจ้าพระยา 8 ล้านไร่ จะลดการใช้น้ำได้ 2,800 ล้าน ลบ.ม. และลดก๊าซ CO2 ได้ถึง 336 ล้านกิโลกรัมคาร์บอน เมื่อเป็นเช่นนี้กรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องใช้วิกฤติเป็นโอกาส ขับเคลื่อนการทำนาเปียก-สลับแห้ง แกล้งข้าวให้เป็นจริง

ส้มโอสีโอ..ทำข่อย ปลุกยังงใให้ขายหมด

รวมถึงโฟเลต วิตามินบี B1 วิตามินซี โปแทสเซียม แคลเซียม จึงถือเป็นอีกหนึ่งผลไม้ที่ส่งผลดีต่อสุขภาพ

“ปลูกส้มโอทำข่อยมากกว่า 30 ปี เพราะถือเป็นไม้ผลที่ปลูกค่อนข้างง่าย ทนแล้งทนน้ำท่วม ทนโรคแมลงกว่าสายพันธุ์อื่น ราคาดี โดยเฉพาะปีนี้ดีกว่าปีอื่น ราคาหน้าสวน กก.ละ 20 บาท หลังส้มโอบ้านเราส่งออกไปอเมริกาได้ ที่สำคัญมีล้งรับซื้อในราคายุติธรรม เพราะล้งส่วนใหญ่เป็น

เกษตรกรผู้ปลูกเอง ทำให้ไม่ต้องกังวลว่าจะไม่มีที่ขายหรือถูกกดราคา นอกจากส้มโอทำข่อยแล้วยังมีการนำส้มโอสายพันธุ์อื่นมาปลูกในพื้นที่อีกด้วย เช่น ส้มโอขาวแตงกวา ทับทิมสยาม ทองดีขาวแตงกวาได้ราคาดีที่หน้าสวน กก.ละ 50 บาท แต่ก็ต้องแลกกับการดูแลรักษาที่ต้องมีขั้นตอนเพิ่มขึ้น ปัจจุบันจึงพากันไปที่ส้มโอทำข่อยเสียเป็นส่วนใหญ่”

สำหรับเคล็ด ลับที่ทำให้ส้มโอทำข่อยหวานชื่นใจ ถูกใจผู้บริโภค ลุงแล โพธิ์วัด แห่งสวนลุงแล หมู่ 3 ต.โพธิ์ประทับช้าง อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร ประธานศูนย์เรียนรู้การผลิตส้มโอแปลงใหญ่พันธุ์ทำข่อย อธิบาย...เริ่มต้นที่การเอาใจใส่ หมั่นตัดแต่งกิ่งกาฝาก กิ่งแห้ง เพื่อให้ต้นติดดอกดี โดยเฉพาะช่วงหลังเก็บเกี่ยวครั้งที่ 1 ช่วงพฤษภาคม และครั้งที่ 2 ช่วงกันยายน

การให้น้ำต้องระวังอย่าให้น้ำมากไปเพราะจะทำใบร่วง ในระยะออกดอก ดอกจะร่วง ฉะนั้นช่วงดอกบานต้องระวังอย่าให้โดนฝนมากเกินไป ที่สำคัญช่วงระยะติดผลเดือนมีนาคมควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ 3-5 วันต่อครั้ง

ส่วนเคล็ดลับการให้ปุ๋ย ช่วงเตรียมต้นก่อนออกเดือนพฤศจิกายนหลังตัดแต่งกิ่ง ให้ปุ๋ยสูตร 8-24-24 ต้นละ 2 กก. ระยะออกดอก ช่วงมกราคม ป่นปุ๋ยเกล็ดทางใบสูตร 0-52-34 ไร่ละ 0.4 กก. ทุก 15 วัน และใช้ฮอร์โมนไข่ และน้ำหมักชีวภาพฉีดเสริม ช่วงกุมภาพันธ์ ใส่ปุ๋ยสูตรเสมอ 15-15-15 ต้นละ 2 กก. และ 46-0-0 ต้นละ 1 กก. ระยะติดผล ช่วงพฤษภาคม ใส่ปุ๋ยสูตร 16-16-16 ต้นละ 2 กก. และ 46-0-0 ต้นละ 1 กก. และเดือนมิถุนายน ใส่ปุ๋ยสูตร 0-0-60 ต้นละ 2 กก. และป่นปุ๋ยเกล็ดทางใบสูตร 0-50-34 ไร่ละ 0.4 กก.

สำหรับการป้องกันโรคและแมลง เดือนมกราคมและเมษายน ฉีดพ่นอีไทออน ไซเปอร์เมทริน อิมิดาโคลพริด ป้องกันเพลี้ยไฟ หนอนชอนใบ ไรแดง หนอนเจาะดอก พ่นยาตามอัตรา และ

คำแนะนำข้างขวด และสลักกลุ่มยาในการพ่นเพื่อป้องกันการดี้อยา ที่สำคัญช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต 15-30 วัน ห้ามใช้สารเคมีเด็ดขาด เพื่อป้องกันการตกค้าง

ส่วนการเก็บเกี่ยว โดยเฉพาะเพื่อการส่งออก จะเก็บเกี่ยวใน 2 ช่วงคือ ช่วงส้มปีหรือส้มโอรอบเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม และช่วงส้มทวายหรือผลผลิตที่เหลืออีก 20% เดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม ที่สำคัญต้องเก็บที่ความแก่ 80-90% เท่านั้น เพราะถ้าเก็บส้มโอมิได้อายุตามนี้ จะทำให้ได้รสชาติขมอมเปรี้ยว

ทั้งนี้การที่ส้มโอปีนี้ราคาดี เป็นผลมาจากการ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ให้นุสนับสนุนแก่ รศ.ดร.พีระศักดิ์ นายประสัท แห่งมหาวิทยาลัยนเรศวร ดำเนินโครงการวิจัย เรื่อง “การศึกษาผลของการฉายรังสีต่อคุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวมะม่วงมหาชนกและส้มโอเพื่อการส่งออกประเทศสหรัฐอเมริกา” จนทำให้ทางการสหรัฐอเมริกายินยอมให้ส้มโอไทยส่งออกไปได้ โดยผ่านกรรมวิธีที่ได้จากงานวิจัยดังกล่าว

กรวัฒน์ วีนิล